СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ОПП «Менеджмент»

ОСНОВИ ФІНАНСОВО-РЕСУРСНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БІЗНЕСУ

Спеціальність: 073 «Менеджмент»
Галузь знань: 07 «Управління та адміністрування»

Освітньо-професійний ступінь:	Фаховий молодший бакалавр		
Статус дисципліни відповідно до навчального плану	Обов'язкова освітня компонента освітньо-професійної програми «Менеджмент»		
Мова викладання:	українська		
Курс, семестр	Третій курс 6 семестр		
Семестровий контроль	екзамен		
Обсяг дисципліни: кредити ЄКТС/ кількість годин	Обсяг дисципліни 4 кредити / 120 годин		
Аудиторні заняття, годин:	Всього	Лекції	Практичні
денна форма:	40	20	20
заочна форма:	-	-	-
Самостійна робота, годин:	Денна форма – 80	Заочна форма –	
Мета курсу	формування у здобувачів системних знань про фінансове та ресурсне забезпечення діяльності підприємства та практичних умінь щодо формування, залучення, розподілу й ефективного використання ресурсів бізнесу для забезпечення його стабільного функціонування та розвитку		
Завдання курсу	– формування розуміння сутності та складових фінансово-ресурсного забезпечення бізнесу; – засвоєння основ функціонування грошей, грошового обігу та кредитних відносин; – формування знань щодо джерел фінансування діяльності підприємства; – набуття навичок оцінювання доцільності використання власних, залучених і позикових фінансових ресурсів; – засвоєння принципів формування доходів, витрат, прибутку та інших фінансових результатів; – формування навичок аналізу та управління грошовими потоками; – засвоєння принципів формування та використання необоротних і оборотних ресурсів; – формування навичок оцінювання ефективності використання ресурсів підприємства; – розуміння ролі трудових та інформаційних ресурсів у діяльності сучасного бізнесу; – набуття навичок комплексного оцінювання фінансово-ресурсного потенціалу підприємства та обґрунтування управлінських рішень щодо його використання.		
Компетентності	**ЗК 5.** Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях. **ЗК 7.** Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. **ЗК 8.** Здатність виявляти ініціативу та підприємливість. **СК 3.** Здатність застосовувати знання теорії і практики менеджменту для вирішення типових спеціалізованих задач професійної діяльності. **СК 9.** Здатність проводити економічні розрахунки.		
Результати навчання	**РН 5.** Застосовувати сучасний інструментарій менеджменту під час розв'язання професійних завдань. **РН 7.** Розв'язувати типові спеціалізовані задачі в професійній діяльності. **РН 8.** Знаходити оптимальні, обґрунтовані, творчі рішення для розв'язування професійних завдань.		

	РН 11. Здійснювати пошук, збирання, оброблення й аналізування інформації у професійній діяльності. **РН 14**. Визначати основні економічні показники підприємства (підрозділу) для підвищення ефективності діяльності. **РН 15**. Проявляти ініціативу та підприємливість для розвитку підприємства (підрозділу). **РН 19**. Мати необхідні знання та навички до відкриття власної справи та підприємницької діяльності.
Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти	Оцінювання здійснюється за 100-бальною рейтинговою системою. Протягом семестру здобувач може отримати максимум 60 балів, підсумковий контроль у формі екзамену — 40 балів. 1. Практичне заняття — максимум 3 бали за кожне з 8 практичних занять. Максимум: 8 × 3 = 24 бали. 2. Самостійна робота — максимум 1 бал за завдання Максимум: 8 × 1 = 8 балів. 3. ІНДЗ — максимум 8 балів 4. Модульні контрольні роботи — по 10 балів Максимум за дві МКР — 20 балів. 5. Екзамен — максимум 40 балів Екзамен вважається складеним за умови отримання не менше 25 балів із 40 можливих. 6. Додаткові бали Здобувачі можуть отримувати додаткові бали за науково-дослідну, творчу та іншу позааудиторну діяльність, пов'язану зі змістом дисципліни, відповідно до Положення про систему оцінювання результатів навчання. Додаткові бали можуть нараховуватися: – за рішенням циклової комісії— за активну науково-дослідну роботу (конференції, гуртки, публікації, олімпіади). – за рішенням викладача — за високу старанність: відсутність пропусків занять, наявність власного рукописного конспекту лекцій, опрацювання додаткового матеріалу та активність на консультаціях. *Примітка: Заохочувальні бали додаються до загального рейтингу, проте підсумкова сума балів за дисципліною не може перевищувати 100 балів, а за стартовою складовою — 60 балів згідно з Положенням про оцінювання.*
Зміст навчальної дисципліни:	**ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1.** **ФІНАНСОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ БІЗНЕСУ** **Тема 1. Фінансово-ресурсне забезпечення бізнесу: сутність, складові та місце в системі управління підприємством** Сутність фінансів та фінансових відносин. Фінанси підприємства як складова фінансової системи. Поняття фінансово-ресурсного забезпечення бізнесу. Фінансові, матеріальні, трудові та інформаційні ресурси підприємства. Джерела формування ресурсів. Власні, залучені та позикові ресурси. Фінансовий механізм підприємства. Взаємозв'язок фінансового і ресурсного забезпечення. Роль фінансово-ресурсного забезпечення у функціонуванні та розвитку бізнесу. **Тема 2. Гроші, грошовий обіг та грошова система** Сутність і функції грошей. Еволюція форм грошей. Готівкові та безготівкові гроші. Грошовий оборот і грошовий обіг. Грошова маса та її структура. Грошова система та її основні елементи. Інфляція, її види, причини та наслідки. Купівельна спроможність грошей. Вплив інфляційних процесів на фінансові ресурси та результати діяльності підприємства. **Тема 3. Кредит і кредитне забезпечення бізнесу** Економічна сутність кредиту. Необхідність та функції кредиту. Принципи кредитування. Форми та види кредиту. Банківський кредит. Комерційний кредит. Лізинг як форма фінансування. Кредитні ресурси підприємства. Відсоток та вартість користування позиковими ресурсами. Кредитоспроможність підприємства. Переваги, обмеження та ризики використання кредитних ресурсів у бізнесі. **Тема 4. Фінансові ресурси підприємства та джерела їх формування** Поняття та склад фінансових ресурсів підприємства. Власні фінансові ресурси. Статутний капітал. Нерозподілений прибуток. Амортизаційні відрахування. Залучені та позикові ресурси. Банківські кредити. Кредиторська заборгованість. Внутрішні та зовнішні джерела фінансування. Структура капіталу підприємства. Фінансування поточної та інвестиційної діяльності. Вибір джерел фінансового забезпечення бізнесу. **Тема 5. Доходи, витрати, прибуток і фінансові результати підприємства** Економічний зміст доходів підприємства. Джерела та види доходів. Сутність і класифікація витрат. Постійні та змінні витрати. Прямі та непрямі витрати. Собівартість продукції, робіт і послуг. Фінансовий результат діяльності. Прибуток та його види. Формування і використання прибутку. Рентабельність та її основні показники. Взаємозв'язок обсягу діяльності, доходів, витрат і прибутку.

	Тема 6. Грошові потоки та розрахунки підприємства Сутність грошових потоків підприємства. Вхідні та вихідні грошові потоки. Грошові потоки операційної, інвестиційної та фінансової діяльності. Готівкові та безготівкові розрахунки. Основні форми безготівкових розрахунків. Надходження і витрачання грошових коштів. Платіжний календар. Дефіцит і надлишок грошових коштів. Платоспроможність підприємства. Основи управління грошовими потоками. **ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2.** **РЕСУРСНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТА ЕФЕКТИВНІСТЬ ДІЯЛЬНОСТІ БІЗНЕСУ** **Тема 7. Необоротні ресурси підприємства та управління їх використанням** Економічна сутність і склад необоротних активів. Основні засоби підприємства. Класифікація та структура основних засобів. Види оцінки основних засобів. Первісна та залишкова вартість. Фізичний і моральний знос. Амортизація та її економічне значення. Рух основних засобів. Фондовіддача, фондомісткість та інші показники ефективності використання основних засобів. Нематеріальні активи. Відтворення необоротних ресурсів. **Тема 8. Оборотні ресурси підприємства та управління оборотним капіталом** Сутність та склад оборотних активів. Матеріальні ресурси й визначення потреби в них. Виробничі запаси, їх поповнення та забезпечення постачання. Незавершене виробництво. Готова продукція. Дебіторська заборгованість. Грошові кошти. Кругообіг оборотних ресурсів. Власний і чистий оборотний капітал. Базові підходи до нормування запасів та оборотних коштів. Оборотність оборотних активів і тривалість одного обороту. Вивільнення та додаткове залучення оборотних коштів. Управління запасами й дебіторською заборгованістю. **Тема 9. Трудові та інформаційні ресурси бізнесу** Трудові ресурси підприємства та їх структура. Персонал підприємства. Чисельність працівників. Робочий час. Продуктивність праці та фактори її підвищення. Оплата праці. Фонд оплати праці. Матеріальне стимулювання персоналу. Інформація як економічний та управлінський ресурс. Види інформаційних ресурсів підприємства. Інформаційні потоки. Цифрові ресурси бізнесу. Інформаційне забезпечення управлінських рішень. **Тема 10. Комплексне управління фінансово-ресурсним потенціалом підприємства** Сутність ресурсного та фінансово-ресурсного потенціалу підприємства. Структура ресурсного потенціалу. Забезпеченість підприємства фінансовими, матеріальними, трудовими та інформаційними ресурсами. Взаємозамінність і взаємодоповнюваність ресурсів. Система показників ефективності використання ресурсів. Ресурсовіддача та ресурсомісткість. Ліквідність, платоспроможність та фінансова стійкість як характеристики фінансового забезпечення. Ресурсні обмеження та дефіцит ресурсів. Резерви підвищення ефективності використання ресурсів. Оптимізація фінансово-ресурсного забезпечення бізнесу.
Пререквізити	Вивчення навчальної дисципліни «Основи фінансово-ресурсного забезпечення бізнесу» спирається на знання й уміння, сформовані під час опанування освітніх компонентів «Основи економічної теорії», «Мікроекономіка», «Статистика», «Менеджмент», «Інформаційні системи та технології в менеджменті», «Макроекономіка», «Планування та організація діяльності підприємства», «Заснування власної справи та управління бізнесом».
Постреквізити	У VI семестрі паралельно вивчається дисципліна «Економічне управління підприємством». У межах цієї програми здобувачі опановують склад ресурсів, джерела їх формування, визначення потреби та базові показники використання. Спільні поняття розглядаються з різною навчальною метою, а практичні завдання мають відображати таке розмежування. Знання й уміння, сформовані під час вивчення дисципліни, застосовуються під час навчально-виробничої та виробничої практики, виконання комплексних розрахунково-аналітичних завдань, а також у подальшому вивченні управлінських освітніх компонентів, зокрема «Управління персоналом».
Інформаційне забезпечення	***Основна:*** 1. Гроші та кредит : навч. посібник / С. П. Стеценко та ін. ; Київ. нац. ун-т буд-ва і архіт. Київ : КНУБА, 2024. 227 с. URL: https://repositary.knuba.edu.ua/items/ba581483-d2be-44a5-a9b8-03cafdee1cd9 (дата звернення: 19.08.2026). 2. Кучіна С. Е., Кітченко О. М., Чернобровкіна С. В. Управління ресурсами підприємства : навч. посібник / Нац. техн. ун-т «Харків. політехн. ін-т». Харків : Стильна типографія, 2021. 227 с. 3. Содома Р. І., Дубинецька П. П., Саміло А. В. Фінанси, гроші та кредит: теорія та практика = Finance, money and credit: theory and practice : навч. посібник. Львів : ЛДУБЖД, 2024. 624 с.

<table>
<tr><td></td><td>
<ol start="4">
Фінанси підприємств : навч. посібник / Донец. нац. ун-т ім. Василя Стуса. Вінниця : ДонНУ ім. Василя Стуса, 2023. 252 с.
Фінанси підприємства : підручник / Т. О. Ставерська та ін. ; за заг. ред. Т. О. Ставерської. Харків : Видавництво Іванченка І. С., 2024. 906 с.
Фінанси, гроші та кредит = Finance, money and credit : навч. посібник / М. П. Політило та ін. Львів : Новий Світ-2000, 2025. 234 с.

Додаткова:

Антонюк О. Управління фінансовими ресурсами вітчизняних підприємств в умовах нестабільності економіки. Сталий розвиток економіки. 2024. № 2 (49). С. 90–93. DOI: https://doi.org/10.32782/2308-1988/2024-49-14
Гончарук А., Підкамінський М. Інструментарій механізму управління ресурсами промислових підприємств. Development Service Industry Management. 2024. Т. 2, № 6 (40). С. 254–258.https://doi.org/10.31891/dsim-2024-6(40
Наконечна С. А. Механізм управління фінансовими ресурсами підприємства. Актуальні питання економічних наук. 2025. № 8. DOI: https://doi.org/10.5281/zenodo.15204547
Ресурсне забезпечення підприємництва : навч.-метод. комплекс для студ. спец. «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» освіт. програми «Підприємництво та біржова діяльність» / упоряд. М. М. Бердар. Київ : Видавничо-поліграфічний центр «Механіка», 2022. 70 с.
Федірець О. В., Даценко О. В., Кекало Є. О. Стратегічні аспекти управління матеріально-технічними ресурсами підприємства. Економічний простір. 2021. № 166. С. 69–73. DOI: https://doi.org/10.32782/2224-6282/166-12

Інформаційні ресурси:

Веб-сайт Верховної Ради України URL : http://www.rada.gov.ua/
Веб-сайт Кабінету Міністрів України URL : http://www.kmu.gov.ua/
Веб-сайт Міністерства економіки України URL: http://www.me.gov.ua/
Офіційний вебсайт Міністерства фінансів України. URL: https://mof.gov.ua/
Офіційний вебсайт Державної податкової служби України. URL: https://tax.gov.ua/
Офіційний вебсайт Державної аудиторської служби України. URL: https://dasu.gov.ua/
Веб-сайт Національного банку України URL: https://www.bank.gov.ua
Веб-сайт Державної служби статистики України URL: http://www.ukrstat.gov.ua/
Веб-сайт Державної казначейської служби України URL: http://treasury.gov.ua/
Веб-сайт практичного журналу «Баланс» URL : http://balance.ua/

</td></tr>
<tr><td>Матеріально-технічне забезпечення</td><td>Для успішного проведення освітнього процесу Коледж надає необхідні матеріально-технічні та інформаційні ресурси. Аудиторні заняття проводяться в кабінетах менеджменту та комп’ютерних класах, забезпечених бездротовим доступом до мережі Інтернет (Wi-Fi). Кабінети обладнані мультимедійними проєкторами та екранами.
Програмне забезпечення та системи електронного навчання: Офісний пакет Microsoft Office (MS Word, MS Excel, MS PowerPoint); Електронна навчальна платформа коледжу Google Classroom; Сервіси відеоконференцій Google Meet та Zoom для проведення занять в онлайн-режимі</td></tr>
<tr><td>Інформація про науково-педагогічного працівника (з фото)</td><td></td><td>Боденчук Лілія Борисівна
к.е.н. доц, викладач вищої категорії
e-mail: menedzmentuk@gmail.com
моб. тел. (Viber/Telegram): (067)-744-59-57</td></tr>
</table>